

25 lat Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Departament Działań Delegowanych

Centrala ARiMR
ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa

Pan
Radosław Rybicki
Dyrektor Departamentu
Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa
Mazowieckiego

Wasze pismo z dnia	Znak	Nasz znak	Data
19.07.2019 r.	RW-D-IV.7161.4.87.2019.AO UM07-6935-UM0712435/19	DDD-WL.6935.127.2019.APP	31.07.2019 r.

Sprawa: wyjaśnienia w sprawie dotyczącej tworzenia sztucznych warunków w poddziałaniu 19.2

Szanowny Panie Dyrektore

W odpowiedzi na zapytanie dotyczące tworzenia sztucznych warunków w poddziałaniu 19.2, w sytuacji, gdy o przyznanie pomocy w ramach zakresu z § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia 19.2¹ ubiegają się powiązani rodzinnie dwaj wspólnicy spółki cywilnej, którzy prowadząc również indywidualną działalność poza spółką, zawarli porozumienie o wspólnej realizacji operacji, przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia 19.2, pomoc w ramach poddziałania 19.2 jest przyznawana m.in. na operacje dotyczące wspierania współpracy między podmiotami wykonującymi działalność gospodarczą na obszarze wiejskim objętym LSR (§ 2 ust. 1 pkt 3). Podmioty te muszą zawrzeć porozumienie o wspólnej realizacji operacji, obejmujące elementy wskazane w § 10 ust. 2 rozporządzenia 19.2. Sama operacja natomiast ma prowadzić do zwiększenia sprzedaży dóbr lub usług oferowanych przez podmioty z obszaru wiejskiego objętego LSR przez zastosowanie wspólnego znaku towarowego lub stworzenie oferty kompleksowej sprzedaży takich dóbr lub usług (§ 10 ust. 1). Z możliwości ubiegania się o wsparcie operacji w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia 19.2, zostały wyłączone podmioty wykonujące działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej. Zgodnie z intencją prawodawcy wyrażoną w uzasadnieniu do wprowadzenia tej regulacji: *celem zakresu z § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, oprócz samego wsparcia operacji, a więc konkretnego projektu jest uzyskanie wartości dodanej, jaką jest zmobilizowanie podmiotów wykonujących działalność gospodarczą na obszarze wiejskim, do planowania i realizacji wspólnych projektów, współpracy w grupie, a także nabycie przez te podmioty umiejętności poruszania się w środowisku biznesowym, gdzie konieczna jest ścisła współpraca z innymi podmiotami. Istotne jest także zdobycie nowych doświadczeń w zakresie zarządzania projektowego. Spółka cywilna ze względu na swą specyfikę (brak*

¹ Rozporządzenie 19.2, tj. rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2019 r. poz. 664).

oddzielnej osobowości prawnej), jest wyłączona ze wsparcia w tym zakresie, gdyż wspólnicy spółki cywilnej już posiadają te dodatkowe kompetencje. Jednakże literalne brzmienie przepisu i uzasadnienia nie wyłącza wprost z możliwości ubiegania się o wsparcie wspólników spółki cywilnej prowadzących indywidualną działalność poza spółką.

Obowiązujące w poddziałaniu 19.2 regulacje prawne nie wykluczają wprost również możliwości zawarcia ww. porozumienia o wspólnej realizacji operacji przez podmioty powiązane w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1). W przedmiotowej sprawie nie będzie miał zastosowania, przywołany przez SW, przepis art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U. z 2018 r. poz. 1431 i 1544 oraz z 2019 r. poz. 60 i 730). LGD z obszaru województwa mazowieckiego realizują LSR-y, które są finansowane wyłącznie ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz w jednym przypadku, ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego. Natomiast z analizy zakresu przedmiotowego tej ustawy (art. 1 ust. 1) oraz dalszych jej przepisów wynika, że ustawa ta wprost odnosi się do programów finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności. Regulacje tej ustawy nie obejmują natomiast Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, z którego finansowany jest PROW na lata 2014-2020. Nie mniej jednak, część przepisów tej ustawy stosuje się również w przypadku, gdy LSR jest finansowana jedynie z EFFROW, lecz zostały one wymienione literalnie w ustawie RLKS². Wśród nich nie zostało ujęte odesłanie do art. 33 ust. 6 ustawy w zakresie polityki spójności. Ponadto, art. 33 ust. 6 ww. ustawy został uchylony przez art. 1 pkt 16 lit. e ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1475), która weszła w życie z dniem 2 września 2017 r. Należy również zaznaczyć, że nie jest jednoznacznym fakt uznania za podmioty powiązane wspólników spółki cywilnej prowadzących indywidualną działalność poza spółką oraz spółki cywilnej. DDD nie dysponuje umową spółki ani informacjami o roli i prawach poszczególnych wspólników oraz o przedmiocie działalności i rynku na jakim działa spółka i wspólnicy.

W opinii DDD sprawę należy zbadać pod kątem tworzenia sztucznych warunków w celu uzyskania wsparcia. Jednak niewystarczającym jest oparcie tego twierdzenia o relacje rodzinne, jak sugeruje SW. Należy ustalić przesłanki świadczące o tworzeniu sztucznych warunków. Analizując sprawę w przedmiocie zapytania, DDD zwrócił uwagę na symptomy celowego działania podmiotów dla uzyskania wsparcia w poddziałaniu 19.2. Ogłoszony przez LGD konkurs dotyczył zakresu z § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia 19.2. Z danego zakresu wsparcia są wykluczone spółki cywilne, gdyż sama ich umowa stanowi niejako porozumienie o współdziałaniu. Mając zawartą umowę spółki cywilnej wspólnicy tej spółki (w tym samym składzie osobowym) zawierają kolejne porozumienie – tym razem na potrzeby wspólnej realizacji operacji w poddziałaniu 19.2 i składają wniosek o przyznanie pomocy w konkursie. Istotna w tej sytuacji jest sekwencja zdarzeń (daty zawarcia umowy, porozumienia oraz złożenia wniosku) oraz zakres działalności, którego dotyczą. Stosownie do art. 60 rozporządzenia nr 1306/2013³, *osobom fizycznym ani prawnym nie przyznaje się jakichkolwiek korzyści wynikających z sektorowego prawodawstwa rolnego jeżeli stwierdzono, że warunki wymagane do uzyskania takich korzyści zostały sztucznie stworzone, w sprzeczności z celami tego prawodawstwa. Zgodnie z orzecznictwem, dla zastosowania tego przepisu konieczne jest ustalenie, w tym wypadku przez SW, trzech przesłanek: aspektu obiektywnego (stwierdzenia stworzenia stanu rzeczy o elementach sztuczności), aspektu subiektywnego (wykazania woli osiągnięcia korzyści finansowych) oraz*

² Ustawa RLKS, tj. ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz.U. z 2019 r. poz. 1167).

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.).

wykazanie sprzeczności tych korzyści z celami systemu wsparcia wyrażonymi przez prawodawcę unijnego.

Jednocześnie informuję, że niniejsza opinia została wydana w oparciu o stan faktyczny wynikający z zapytania. W sprawie nie były analizowane przez DDD dokumenty, które mogą mieć istotne znaczenie dla jej rozstrzygnięcia, m.in. umowa spółki i porozumienie. Tym samym opinia nie stanowi rozstrzygnięcia sprawy, lecz może być wzięta pod uwagę przy podejmowaniu przez SW ostatecznej decyzji dotyczącej oceny powiązań między podmiotami lub tworzenia sztucznych warunków w celu uzyskania wsparcia.

Departament Działani
Delegowanych
p.o. DYREKTORA

Marcin Skórski

Do wiadomości:
według rozdzielnika

1. **Pan Paweł Czyszczon**
Dyrektor Wydziału Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
2. **Pani Elżbieta Siemiątkowska**
Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
3. **Pani Ewa Szalachwiej**
Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego
4. **Pan Arkadiusz Dąbrowski**
Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
5. **Pani Małgorzata Sibińska**
p.o. Dyrektora Departamentu Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego
6. **Pan Paweł Knapczyk**
Dyrektor Departamentu Funduszy Europejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
7. **Pan Tomasz Karaczyn**
Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
8. **Pani Magdalena Sobina**
Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego
9. **Pani Elżbieta Filipowicz**
Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
10. **Pani Justyna Durzyńska**
Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
11. **Pan Jerzy Motłoch**
Dyrektor Wydziału Terenów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
12. **Pan Krzysztof Domagała**
Dyrektor Świętokrzyskiego Biura Rozwoju Regionalnego
13. **Pan Jarosław Sarnowski**
Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa
Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego
14. **Pani Izabela Mroczek**
Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
15. **Pan Artur Przybylski**
p.o. Dyrektora Wydziału Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
16. **Pani Joanna Gierulska**
Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi